

RAN-3134

B.A. Sem. - VI Examination

October / November - 2019

Sanskrit : Paper - XX

(व्याकरणशास्त्र एवं भाषाविज्ञान)

भट्टोजिवीक्षितकृत वैयाकरणसिद्धान्त कौमुदी,

कारक प्रकरणम् एवं भाषा भाषाविज्ञानम्

Time: 2 Hours]

[Total Marks: 50

सूचना : / Instructions

नीचे दृशविल निशानीवाणी विगतो उत्तरवली पर अवश्य लपवी.
Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:

B.A. Sem. - VI

Name of the Subject :

Sanskrit : Paper - XX

Subject Code No.:

3

1

3

4

Seat No.:

Student's Signature

प्र.१ टूंकमां जवाब लपो: (गमे ते पांच)

१०

Q.1 Write answer in brief : (any five)

10

(१) प्रातिपदिकार्थ अटवे शुं?

(1) What is प्रातिपदिकार्थ ?

(२) अपादानकारकं कोने कहेवाय? अक उदाहरण आपो.

(2) What is अपादानकारकं? Give one example

(३) अधिकारसूत्रं सूत्र नो अर्थ आपो.

(3) Give the meaning of अधिकारसूत्रं।

(४) दानक्रियामां क्यां त्रण करको होवा जरूरी छे?

(4) Which are three factors necessary for दानक्रिया?

- (૫) અવેસ્તામાં સંસ્કૃત શ કાર નું ક્યા વર્ણમાં પરિવર્તન થાય છે?
- (5) In which વર્ણ Sanskrit's 'શ કાર' is converted in Avesta?
- (૬) કેન્તુમ વર્ગની મુખ્ય શાખાઓ જણાવો.
- (6) State the main branches of કેન્તુમ વર્ગ?
- (૭) અષ્ટાધ્યાયી અને વૈયાકરણ સિદ્ધાંત કૌમુદીના રચયિતા કોણ છે?
- (7) Who is the creator of અષ્ટાધ્યાયી and વૈયાકરણ સિદ્ધાંત કૌમુદી?

પ્ર.૨	(અ) સૂત્રો સમજાવો: (ગમે તે બે)	૮
Q.2	(A) Explain sutras : (any two)	8
	૧) કર્તુરીપ્સિતતમં કર્મ।	
	૨) અધિશીઙ્ઠસ્થાસાં કર્મ।	
	૩) અપવર્ગે તૃતીયા।	
	૪) રૂચ્યર્થાનાં પ્રીયમાણઃ।	
	(બ) સવિસ્તર સમજાવો: (ગમે તે એક)	૫
	(B) Explain in detail: (any one)	5
	(૧) ભયાર્થાનાં ત્રાણાર્થાનાં ચ પ્રયોગે ભયહેતુઃ અપાદાનં સ્યાત્।	
	(૨) કર્માદીનામ્ અપિ સમ્બન્ધમાત્રવિવક્ષાયાં ષષ્ઠી એવ।	

પ્ર.૩	તૃતીયા વિભક્તિના ઉપયોગો સોદાહરણ સમજાવો.	૧૩
Q.3	Explain with illustrations, the usages of the instrumental case.	13

અથવા OR

પ્ર.૩	પંચમી વિભક્તિના ઉપયોગો સોદાહરણ સમજાવો.	૧૩
Q.3	Explain with illustrations, the usages of the ablative case.	13

प्र.४ टूंकनूध लभू : (गढे ते डे)

१४

Q.4 Write short notes : (any two)

14

(१) केन्तुड वरुनी ललषलओ

(1) The languages of केन्तुड वरुनी।

(२) संसुकृत सुवरधवनलओनू वलकलस

(2) Development of Sanskrit Vowel Sounds.

(३) ललषल डरलवरुतननल करणू

(3) Causes of changes in language

(४) वैदलक संसुकृत अने अवेसुतल ललषलनुं सलभुड

(4) Similarities of वैदलक संसुकृत and अवेसुतल language.

—————